

Kvartalets Tal for Grønlandsmedicinsk Selskab juni 2013

Kombination af afhængighedsformer blandt voksne grønlændere 2006-2010

Hang til pengespil kombineres ofte med alkohol- og hashmisbrug

En stor del af de personer, der har haft problemer med pengespil på et eller andet tidspunkt i livet, har også et skadeligt alkoholforbrug og ryger hash regelmæssigt. Det viser tal fra befolkningsundersøgelsen 2006-2010. Undersøgelsens resultater understreger vigtigheden af, at der tages højde for kombinationen af flere afhængighedsformer i forebyggelsesarbejdet.

Misbrug af alkohol og hash udgør en massiv udfordring for folkesundheden i Grønland, og det er velkendt, at disse misbrug ofte kombineres i et såkaldt blandingsmisbrug. Fokus på blandingsmisbrug har dog i mindre grad omfattet afhængighed af pengespil, og der foreligger ingen undersøgelser af, hvilken rolle denne type afhængighed spiller i relation til alkohol og hashmisbrug blandt grønlændere. Befolkningsundersøgelsen 2006-2010 viste, at forekomsten af spilleafhængighed målt i et livstidsperspektiv er relativt høj i Grønland. Blandt kvinderne kunne 9% karakteriseres som livstidsproblemspillere, dvs. at de på et eller andet tidspunkt i deres liv havde løjet om deres spilleaktiviteter og/eller havde haft behov for at spille med større og større indsatser. Det tilsvarende tal blandt mændene var 16%. Gruppen af problemspillere omfattede således både personer, der tidligere havde været afhængige af pengespil og personer, der viste aktuelle tegn på afhængighed i året op til undersøgelsestidspunktet.

I Befolkningsundersøgelsen 2006-2010 var det muligt at se på sammenfaldet mellem problemspil målt i et livstidsperspektiv med hhv. et skadeligt alkoholforbrug og regelmæssig hashrygning (dvs. mindst 1 gang om måneden) det seneste år. Det var ligeledes muligt at undersøge hvor udbredt kombinationen af flere afhængighedsformer var. Disse informationer blev indsamlet gennem et selvudfyldt spørgeskema.

Analyserne viste, at brugen af alkohol og hash var udbredt blandt problemspillerne. Blandt de mandlige problemspillere havde ca. halvdelen et skadeligt alkoholforbrug og ca. 40% røg regelmæssigt hash. Blandt de kvindelige problemspillere havde 34% et skadeligt alkoholforbrug og 28% røg regelmæssigt hash. Spilleafhængigheden ser derfor ud til at spille en relevant rolle, når der fokuseres på blandingsmisbrug med hash og alkohol.

For både mænd og kvinder var den hyppigst forekommende afhængighedsform et skadeligt alkoholforbrug, efterfulgt af hash og problemspil. Blandt mændene fandtes en eller flere af de tre afhængighedsformer hos lidt over halvdelen og for 4,4% var alle tre afhængighedsformer tilstede (Figur 1). I alt 37% af kvinderne havde mindst en af de tre afhængighedsformer og hos 1,5% var alle tre tilstede. Opgøres tallene i stedet på husstande, viste undersøgelsen, at der forekom mindst en af de tre afhængighedsformer i 44% af husstandene med børn. Overlappet mellem spilleafhængighed og hhv. regelmæssig hashrygning samt et skadeligt alkoholforbrug var på højde med overlappet mellem hashrygning og et skadeligt alkoholforbrug. Der er dog en vis usikkerhed knyttet til tallene, eftersom ikke alle deltagere i Befolkningsundersøgelsen valgte at besvare det selvudfyldte spørgeskema.

På trods af, at spilleafhængigheden er målt i et livstidsperspektiv, og derfor kan være udtryk for problemer, der ligger tilbage i tiden, er der et stort sammenfald med både hashrygning og et skadeligt alkoholforbrug gennem det seneste år. Det er ikke muligt at sige noget om, hvad der kommer først, på baggrund af Befolkningsundersøgelsen, idet tilstedeværelsen af alle tre afhængighedsformer er målt

på én gang. Det virker dog relevant fremover at inddrage afhængighed af pengespil mere systematisk i strategier med fokus på forebyggelse og behandling af misbrug, ligesom det er vigtigt at tage højde for, at forskellige afhængighedsformer ofte kombineres. Et særligt fokus bør lægges på de mange familier med børn, hvor der findes en eller flere former for misbrug, da børnene er særligt sårbare overfor de voksnes misbrug.

Af: Christina Viskum Lytken Larsen, Center for Sundhedsforskning i Grønland, Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, mobil +299 279 428, cll@si-folkesundhed.dk.

Kilde: Larsen CVL, Curtis T, Bjerregaard P. Harmful alcohol use and frequent use of marijuana among lifetime problem gamblers and the prevalence of cross-addictive behaviour among Greenland Inuit: evidence from the cross-sectional Inuit health in transition Greenland survey 2006-2010. *International Journal of Circumpolar Health*, vol. 72, 2013.

Figur 1. Forekomsten af en eller flere afhængighedsformer. Afhængighedsformerne omfatter problemspil målt i et livstidsperspektiv, et skadeligt alkoholforbrug samt regelmæssig hashrygning. Befolkningsundersøgelsen 2006-2010. Procent. Kun grønlændere. Opdelt på mænd (n=579, missing=404) og kvinder (n=605, missing=601).

